

Pristupanje Evropskoj uniji Poglavlje za konkurenciju

Eszter Hargita

GIZ SAM ekspert

2.- 3. jul 2013.

Podgorica

Sadržaj

- Put ka pristupnim pregovorima
- Istorijat uspostavljanja kontrole državne pomoći u Mađarskoj
- Odstupanja u poglavlju za konkurenciju u sklopu Ugovora o pristupanju

Put ka pristupanju EU

1991 – Evropski sporazum (stupio na snagu 1994.)

- Uspostavljanje slobodne trgovinske zone u oblasti industrije
- Politička saradnja
- Usklađivanje zakona
- Pravila za državnu pomoć: Primjena kriterijuma koji se javljaju iz primjene čl. 92 [107] Ugovora

1993 Kopenhaški kriterijumi (politički, ekonomski i zakonodavni kriterijumi)

Put ka pristupanju EU

1994. Aplikacija za članstvo u EU

1997. Komisija predlaže početak pristupnih pregovora sa Mađarskom

12.1997. (Essen) Države članice su donijele odluku o početku pregovora za pristupanje za šest zemalja, uključujući i Mađarsku

Put ka pristupanju EU

Mart 1998 - Početak pregovora

- Skrining akija (*acquis*) (27. 04. 1998 –07. 07. 1999)
- konkretni pregovori (razmjena dokumenata o poziciji)

Kontinuirani skrining novog akija!

Put ka pristupanju EU

- 11.1998.** – Prvi krug konkretnih pregovora
- 1.02.1999.** – Otvaranje poglavlja o konkurenciji
- 6.12.2002.** – Zatvaranje poglavlja o konkurenciji
- 13.12.2002.** – Zatvaranje pregovora o pristupanju
- 1. maj 2004.** - Članstvo

Kriterijumi za pristupanje u poglavlju za konkurenciju

1. Neophodni zakonodavni okvir (kako bi se obezbijedio sistem prethodog prijavljivanja)
2. Organ za praćenje državne pomoći
3. Evidencija o pouzdanom sprovođenju

Pitanja državne pomoći – 4 godine pregovaranja

1. Organ za praćenje + proceduralna pravila za obezbjeđivanje prethodne prijave
2. Mapa regionalne pomoći
3. Popis
4. Izuzimanje osjetljivih sektora iz šema
5. Poreske šeme
6. Postojeća pomoć

Organ za praćenje + proceduralna pravila za obezbjeđivanje prethodne prijave 1999

- Jedan akt je omogućio ministru finansija da se pobrine da se državna pomoć u Mađarskoj dodjeljuje u skladu sa pravilima Zajednice.
- Uredba vlade o proceduralnim pravilima koja se odnose na prethodno prijavljivanje je takođe usvojena
- Otvorena je Kancelarija za praćenje državne pomoći (State Aid Monitoring Office - SAMO)

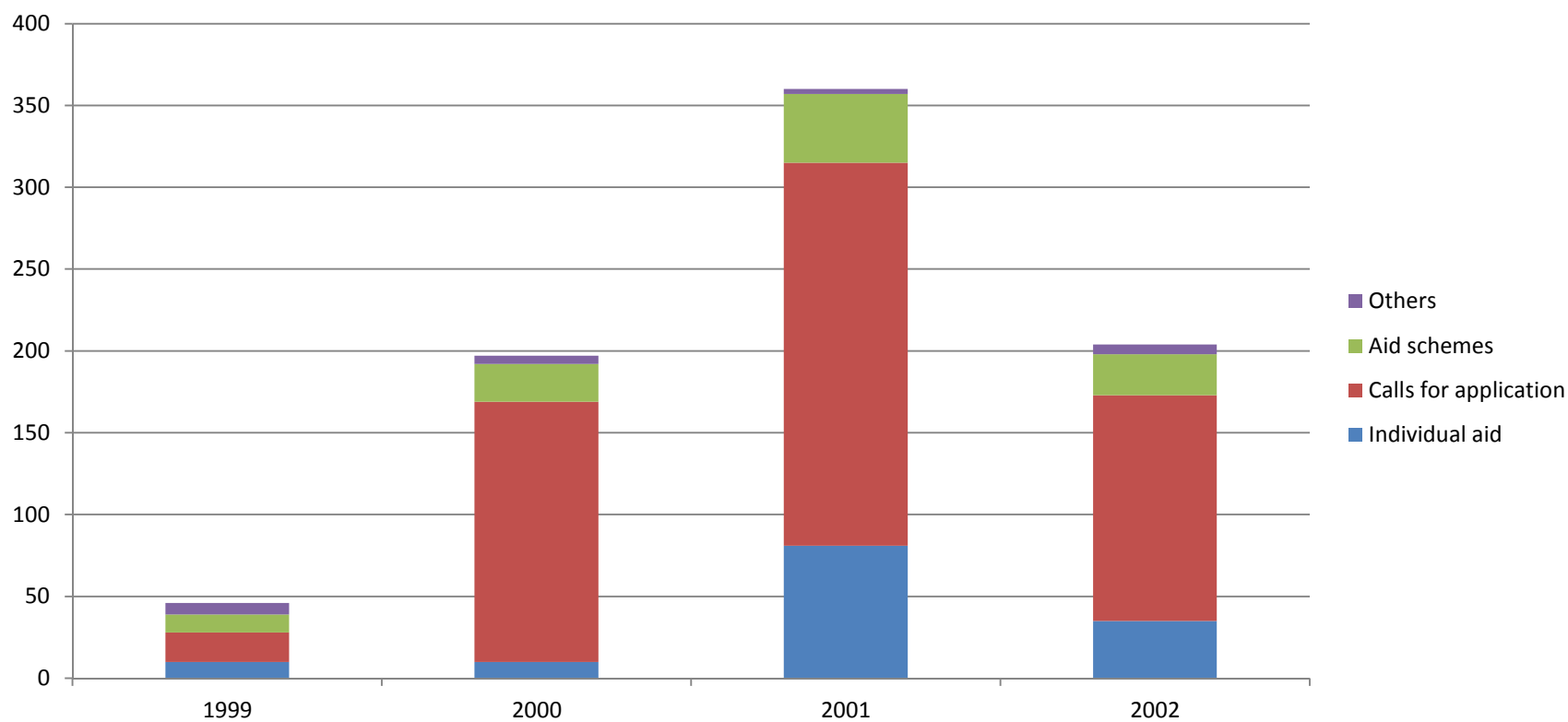
Problemi

- Lokalni organi nijesu spadali pod predmet uredbe o prethodnoj prijavi
- SAMO nije imala ovlašćenja da pokrene suspenziju ili povraćaj pomoći koja nije prijavljena.
- Interni problem – nedostatak transparentnosti, zbog direktne primjene akcija Zajednice (800 strana na engleskom jeziku).

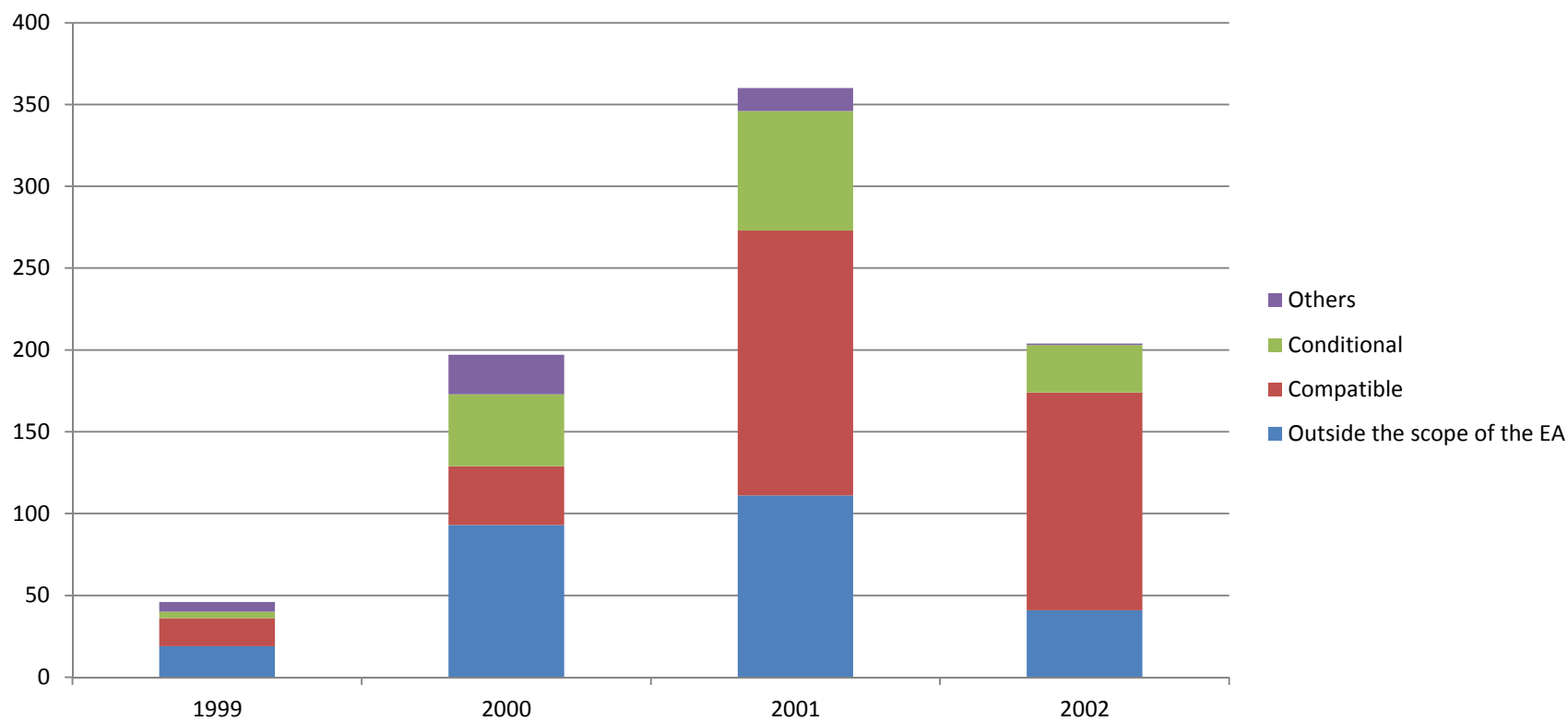
Organ za praćenje + proceduralna pravila za obezbjeđivanje prethodne prijave 2002

- Opšta zabrana pomoći je bila ugrađena u Zakon o javnim finansijama.
- Zabrana se primjenjivala i na lokalne vlasti.
- Transparentnost – bitna pravila su ukratko izložena u Vladinoj uredbi (Propisi za državnu pomoć).
- Uredba je takođe bila pravna osnova za suspenziju i povraćaj nezakonite pomoći.

Broj predmeta koje je procijenio SAMO

Broj predmeta koje je procijenio SAMO

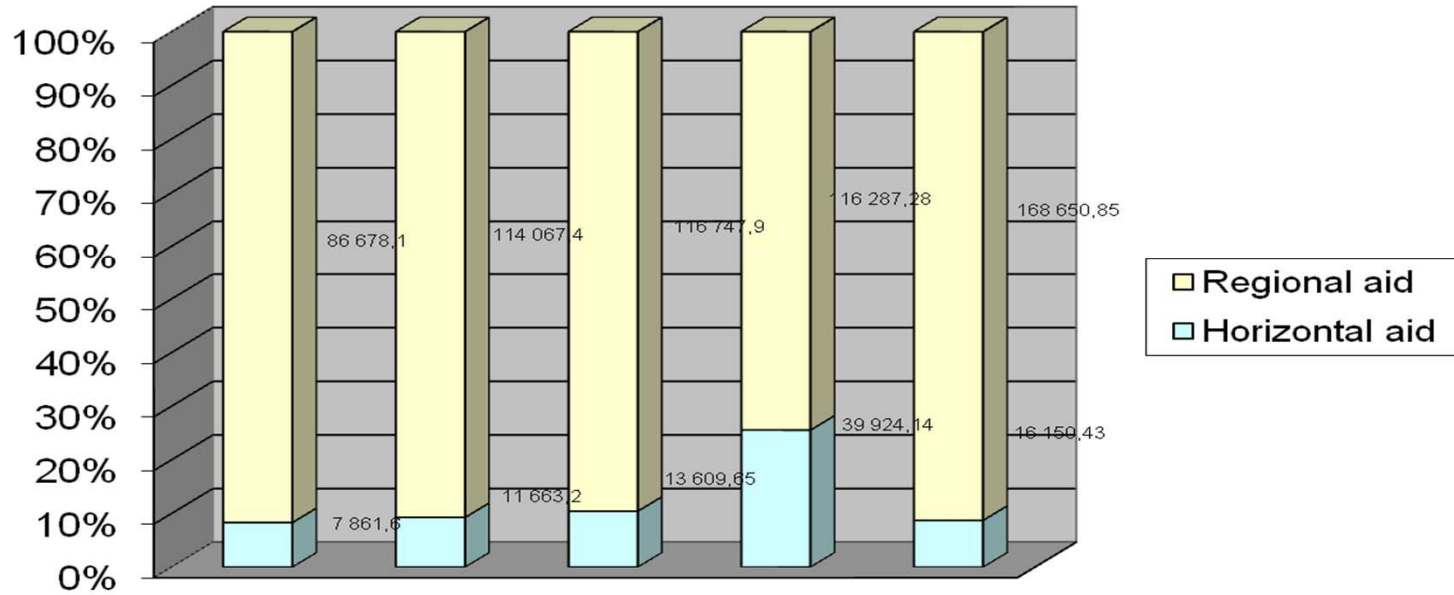
Mapa regionalne pomoći

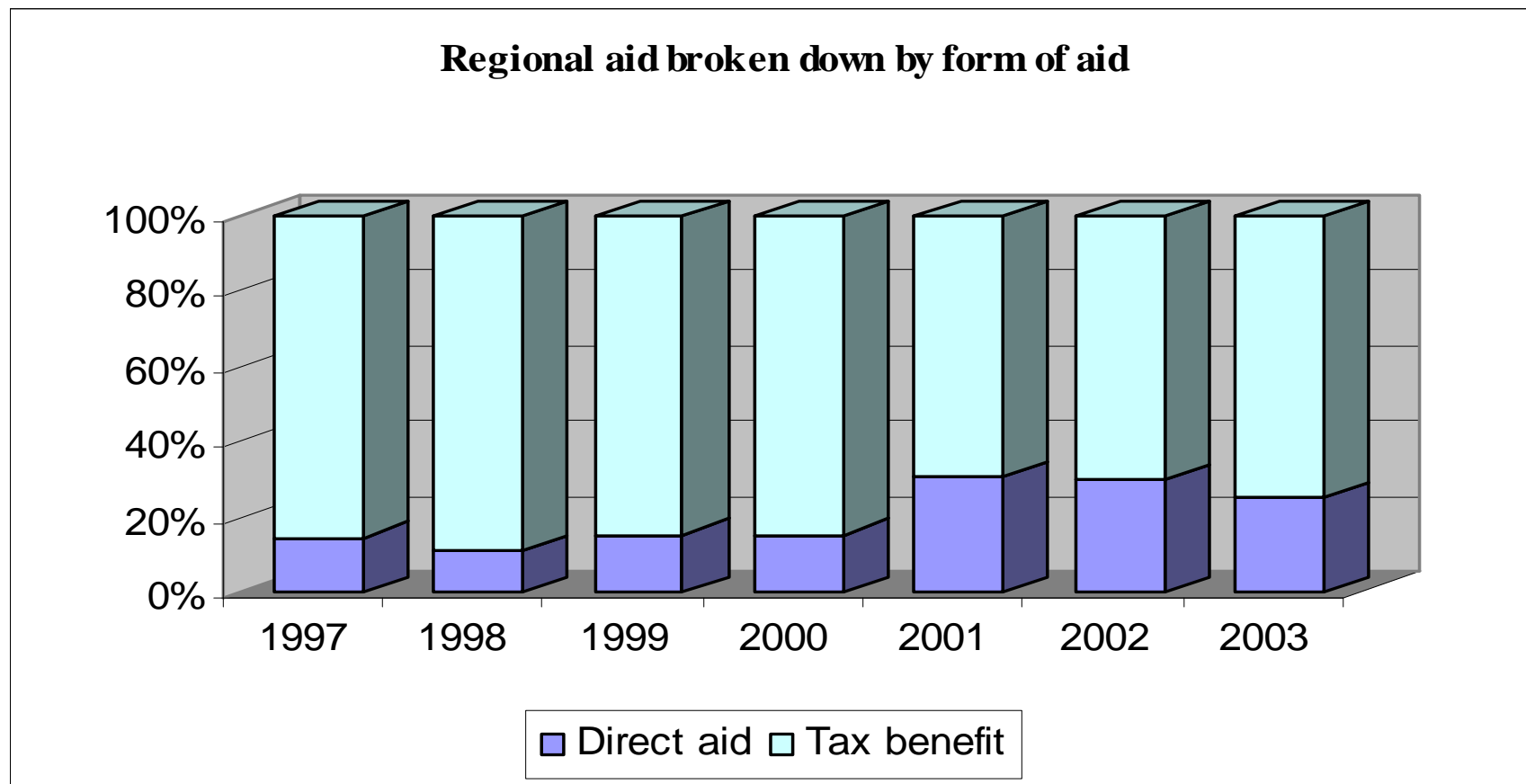
- 2001: Uvođenje mape regionalne pomoći (50%) koja se gotovo podudarala sa pravilima EU (centralna Mađarska)
- EU je tražila dodatne modifikacije kako bi mapa bila u potpunosti usklađena sa akijem

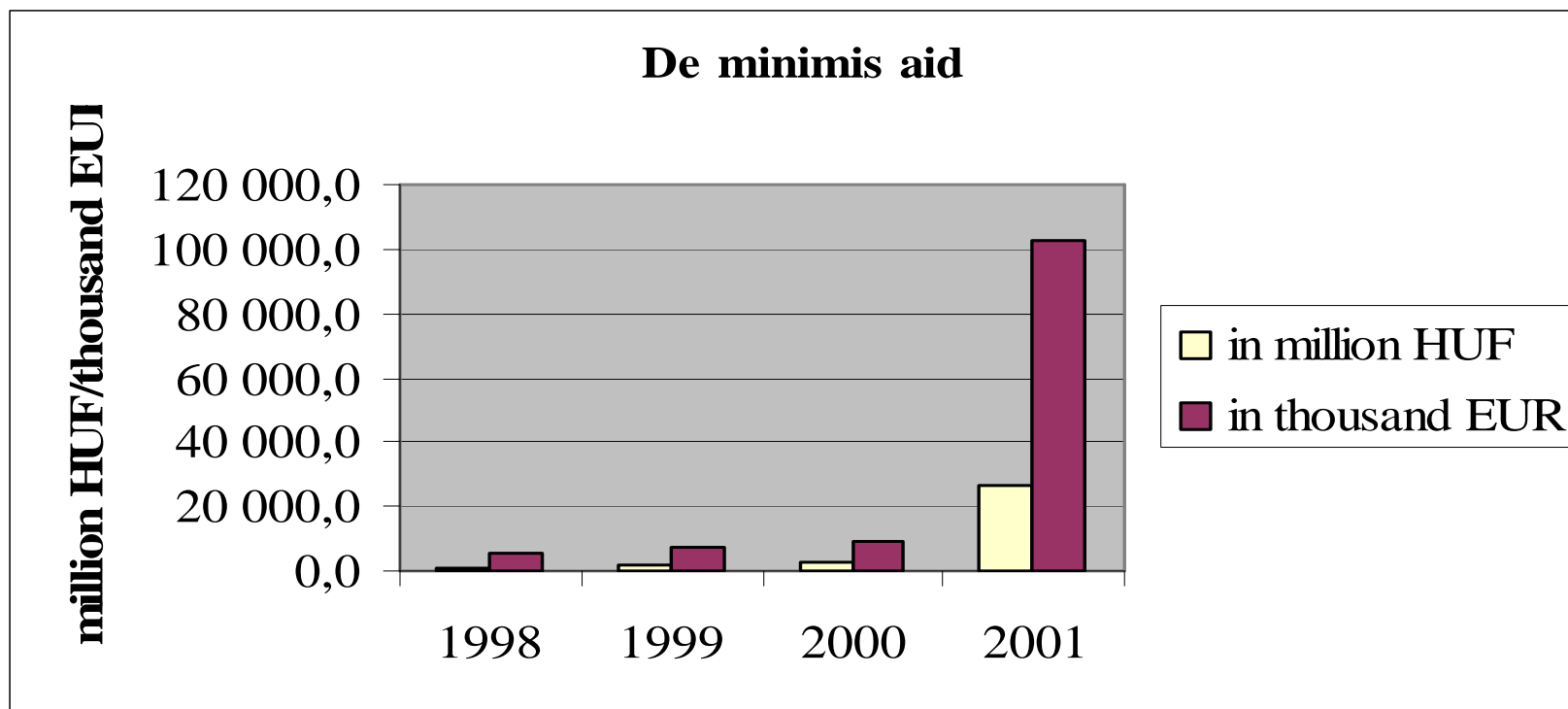
Popis i godišnji izvještaj

- Od Mađarske se tražilo da napravi kompletan spisak i obezbijedi usklađenost sa svim šemama dosta prije pristupanja, i da napravi godišnji izvještaj u skladu sa metodologijom Scoreboard-a

State aid broken down by objectives (1999-2003)

Izuzimanje osjetljivih sektora iz šema

- Horizontalne šeme nisu imale posebne odredbe za izuzimanje osjetljivih sektora (uglavnom za sektore automobila, željeza, uglja i sintetičkih vlakana)

Poreske šeme – kritične tačke

- Olakšice za korporativni porez, olakšice se vezuju za investicije (3 i 10 milijardi mađarskih forinti)
- Off-shore (3% korporativni porez umjesto 18%)
- Nezavisne opštine su odobravale lokalne poreske olakšice

Prednost korporativnog poreza

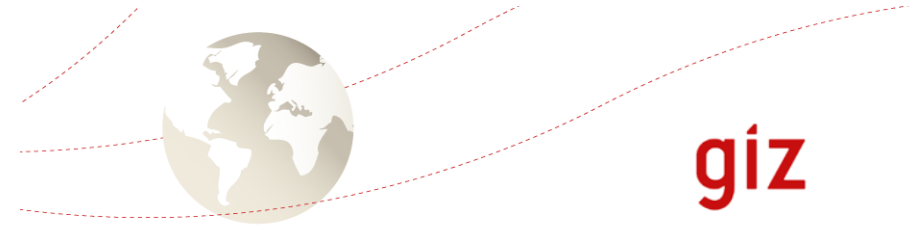
- 10 godina 100% poreskih olakšica je investicija kompanije 3 ili 10 milijardi mađarskih forinta u zavisnosti od regiona
- Iznos pomoći nije povezan sa iznosom investicije

Prednost korporativnog poreza

- Pozicija Mađarske nakon što su mjere odbijene kao opšte mjere od strane EU
 - Puna usklađenost za nove prednosti odobrene nakon 1. januara 2002.
 - Stečena prava ostaju ista (ustavni problemi)

Prednost korporativnog poreza

- Pozicija EU
 - Nema stečenih prava
 - Potpuna usklađenost je obavezna u skladu sa Evropskim sporazumom (bez odlaganja)

Intenziteti pomoći

- 75% u slučaju da su investicije počele prije 31. decembra 1999.
- Druge: 50%
- Sektor motornih vozila: 40% od gorepomenutih granica

Numerator prednosti korporativnog poreza

Pomoć primljena od 2003:

- Prednosti korporativnog poreza
- Prednost lokalnih opštinskih poreza
- Druga pomoć (na primjer: dodijeljena od šeme namijenjene za ekonomski razvoj)

Imenilac prednosti korporativnog poreza

- Troškovi koji se odnose na investicije su definisani u Uredbi Ministarstva finansija
- Od 1. januara 1997. do 31. decembra 2005.
- Ograničenja:

Zamjena: 20% investicionih troškova, osim za prve 3 godine zelenih investicija (green field)

Prihvatljivi troškovi nematerijalnih sredstava ne mogu biti veći od 25% materijalnih sredstava

Prednosti korporativnog poreza

Proceduralna pravila

- Prijava iznosa investicije do 31. decembra 2002.
Ministarstvu finansija
- Teoretska mogućnost da se ne vrši konverzija

Prednosti korporativnog poreza druge kategorije pomoći

- Obuke
- Istaživanje i razvoj
- Zaštita životne sredine
- 100% troškova povezanih sa investicijama u javnu infrastrukturu

Primjer prednosti korporativnog poreza

Troškovi:

Investicioni trošak (1997-2005): 100 milijardi mađ. forinti

Troškovi obuke (1999-2005): 2 milijarde mađ.forinti/godišnje

Infrastruktura (Put izvan imanja kompanije + autobusko stajalište): 5 milijardi mađ. forinti

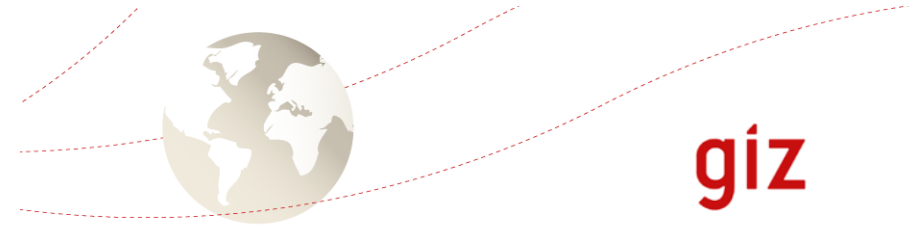
Raspoloživi iznos pomoći (2003-2011):

75% investicije: 75 milijardi mađ. forinti

35% obuke: 4,9 milijardi mađ. forinti

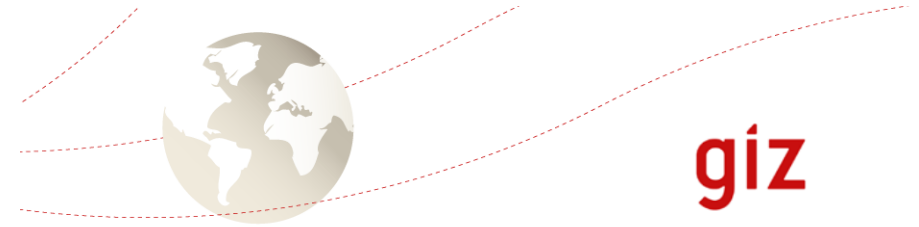
100% infrastrukture: 5 milijardi mađ. forinti

Ukupno: 84,9 milijardi mađ. forinti

Prednosti za opštinski porez

Preduzeća koja nisu učestvovala u vježbi konverzije su mogla i dalje da uživaju prednosti u istom obliku do 31. decembra 2007. (Datum pristupanja 1. maj 2004.)

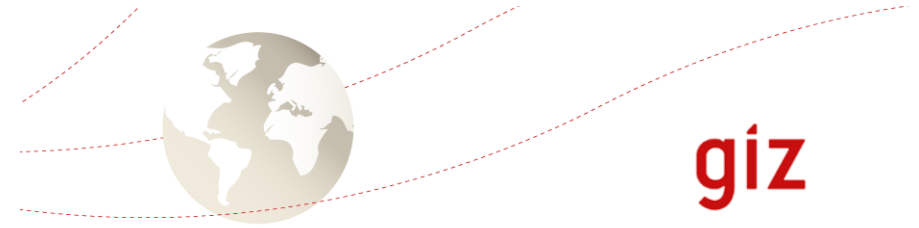

Off-shore

- Nakon 31. decembra 2002. nijesu se mogle osnivati off-shore kompanije koje su imale porez od 3%
- Off-shore kompanije su mogle koristiti preferencijalnu stopu do 31. decembra 2005.
- Izuzeće: spajanja, akvizicije

Postojeća pomoć

- 57 prijavljenih mjera pomoći do 30 aprila 2004.
 - 53 odobrene ili povučene mjere
 - 4 prijave u toku(+ 54 prijave u transportnom sektoru – u skladu sa drugačijom procedurom)
- Rezultat:
 - Nije bilo „šoka” u sistemu državne pomoći – pomoć se dodjeljivala kontinuirano

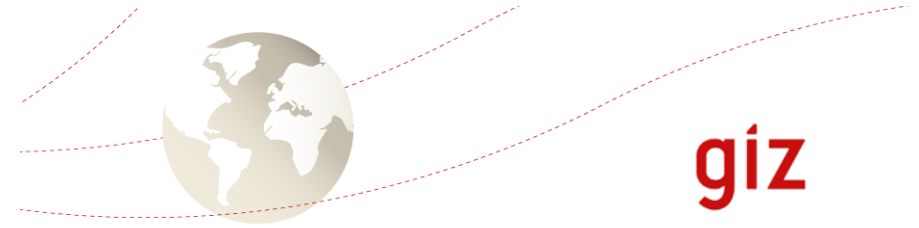
Aneks

Pregled državne pomoći & štetna poreska konkurencija

- **Kodeks ponašanja** (OJ C2 od 6.1.1998)
- Štetna poreska konkurencija podrazumijeva
 - Mjere koje utiču na lokaciju **međunarodnih preduzeća** tako što se **značajno smanjuje efektivno oporezivanje nego norma** (prednost)
 - I (*selektivnost?*):
 1. Prednosti **samo za nerezidente**
 2. Prednosti za **strogo definisanu namjenu**
 3. Prednosti bez prave ekonomske aktivnosti
 4. Udaljavanje od međunarodnih standarda
 5. Nedostatak administrativne transparentnosti (**diskrecija**)
- **Stanite! – Vratite se!** (molim Vas)
 - Šargarepa: “sistem imena i stida”

FA obavještenje (GU C384 od 11.1998)

- Razlika između državne pomoći i generalnih mjera
 - Poreske mjere **čisto tehničke prirode**
 - Poreske mjere usmjerene na **ciljeve opšte poreske politike** (?)
- Selektivnost: geografska, materijalna (zasnovana na efektima)
- Opravdanost
 - Samo ako je *neophodna* za funkcionisanje poreskog sistema (na primjer **progresivnost** ili **tehničke mjere** (?))

Hvala Vam na pažnji!